

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
24. veljače 1954
Izlazi tjedno
God. III. Broj 81
Cijena 7 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Prva diskusija u gradu o zajedničkoj komuni

NA SASTANKU JE GOVORIO DRUG NIKOLA SEKULIĆ, POTPREDSJEDNIK SABORA NR HRVATSKE

U prisustvu druga Nikole Sekulića, potpredsjednika Sabora NR Hrvatske, predstavnici narodnih odbora kotara i gradske općine, te politička rukovodstva, prvi put su 19. o. mj. raspravljali o mogućnosti stvaranja jedinstvene komune u čiji bi sastav ušlo cjelokupno područje grada i kotara Šibenik.

Drug Nikola Sekulić je iznio niz ekonomsko-političkih razloga koji zahtijevaju da se već sada misli o tome, kako raditi na stvaranju zajedničke komune.

Poznato je da između grada i kotara danas postoji vrlo velik nesrazmjer u ekonomskom, političkom, kulturnom i zdravstvenom pogledu. Jedan od glavnih uzroka takvom stanju je nesumnjivo današnja podvojenost grada i kotara. Nema nikakvog razloga da se i dalje tolerira ta podvojenost, koja nanosi očitu štetu kako gradu, tako i selu. Tim više bi se moralo raditi na stvaranju zajedničke komune, kad i sada u praksi ispreplću interesi jednog i drugog područja. Tako grad dobiva i vodu i električnu energiju iz kotara, a gradsko stanovništvo u stvari zavisi od poljoprivredne proizvodnje u kojoj se mora da brine kotar. U gradu su opet mnoge

ustanove koje služe općim potrebama ne samo grada već i sela. Na području kulture, prosvjete, zdravstva i turizma grad i kotar su i sada u izvjesnoj mjeri upućeni da zajednički rade. Zajednička komuna će pomoći da se taj rad proširi i dalje razvije.

Zahvaljujući u prvom redu razvijenosti svoje industrije, grad može da za potrebe razvitka privredne i komunalne izgradnje izdvoji znatna materijalna sredstva. Kotar, međutim, uslijed nerazvijenosti ni uz najbolju volju nije u stanju da podmiri najosnovnije potrebe. Stvaranjem zajedničke komune bit će omogućeno da se investiraju sredstva u pojedine općine i to za razvijanje i jačanje onih privrednih grana za koje već postoje uslovi.

Stanovništvo grada je u veli-

koj mjeri ovisno o poljoprivrednim proizvodima na kotaru. Zato je i razumljivo, što je nedavno grad stavio na raspolaganje poljoprivrednom dobru u Zažvlju izvjesne kredite za razvijanje tog dobra od kojega građani već sada imaju izvjesne koristi. No, za unapređenje poljoprivredne proizvodnje na kotaru potrebne su zamašnije investicije koje sam kotar ni u kom slučaju nije mogao da osigura. Zajednička komuna, međutim, bit će u stanju da praktično pomogne razvoj poljoprivrede.

Sve to očito govori da će stanovništvo grada i sela imati velike koristi od spajanja područja grada i kotara u jednu komunu, a što će ujedno omogućiti rješavanje one neravnomjernosti, koja ima loših posljedica kako za grad tako i za kotar.

PLENUM KOTARSKOG ODBORA SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

U našim selima nedovoljno se koristi štampa

Na plenumu Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, koji je održan 17. o. mj., raspravljalo se o dopunskim izborima za Sabor NR Hrvatske i o godišnjim kon-

ferencijama SSRN.

Drug Pere Skarica, predsjednik Kotarskog odbora SSRN, koji je rukovodio sastankom, rekao je da se smrću Gušte Sprljana ukazala potreba za biranje novog zastupnika u Sabor i to na izbornom kotaru Šibenik III. Obzirom na dosadašnje iskustvo potrebno je izvršiti solidne političke pripreme za ove izbore. U ovo vrijeme nije dovoljna puna politička aktivnost samo organizacija SK i SSRN, nego tu trebaju biti angažirane i ostale masovne organizacije.

Mnogi diskutanti su govorili o uspjesima a isto tako i o slabostima osnovnih organizacija Socijalističkog saveza na području kotara.

Na kraju je drug Skarica iznio, između ostalog, da pojedini rukovodioci osnovnih organizacija Socijalističkog saveza nemaju pregleda o onome što je

Pred izbore za radničke savjete

Pripreme u Tvornici elektroda i ferolegura

Pripreme za izbore organa radničkog upravljanja vrše se, više manje, u svim našim poduzećima.

U Tvornici elektroda i ferolegura održat će se izbori 10. ožujka. Pripreme, koje je organizirao upravni odbor sindikalne podružnice, počele su prošlih dana.

Održani su predizborni sastanci u pododborima. Radnicima se tom prilikom govorilo o značaju i važnosti radničkog samoupravljanja, objašnjavan je način kandidiranja i tehnika glasanja. Na idućim sastancima, pored toga što će se govoriti o značaju predstojećih izbora, vršit će se kandidiranje po odjeljenjima. Na kraju priprema bit će upriličen sastanak cjelokupnog radnog kolektiva na kome će se podnijeti izvještaj o radu radničkog savjeta.

SAVJETOVANJE ŽENA SJEVERNE DALMACIJE

Suradnja žena grada i kotara

U našem gradu je 18. o. mj. održano savjetovanje predstavnica žena iz Zadra, Knina, Benkovca, Drniša i Šibenika na kojem se raspravljalo o rezolucijama IV. kongresa AFŽ Jugoslavije i o mogućnostima rada među ženama naših krajeva. Savjetovanju su, pored ostalih, prisustvovala drugarice Olga Cesarec i Cvita Gilić, članovi Glavnog odbora saveza ženskih društava Hrvatske.

Konstatirano je, da ima mogućnosti i da postoji veliki interes žena za domaćinstvo, pedagoško i zdravstveno prosvjećivanje, kao i težnja za općim obrazovanjem. O tome govore brojni kursevi iz domaćinstva, kroja i zdravstvenog prosvjećivanja, koji su održani po svim tim kotarima. Preko stotinu žena iz Šibenika uče na tečajevima kroja, a mnoge se javljaju za tečaj općeg obrazovanja. Zene iz Prvića žale su se što se nije otvorio kurs kroja, koji su same htjele financirati. O tome govori rad žena u Crvenom križu i odziv mnogih majki da rade u zajednicama doma i škole, kao i u društvu »Naša djeca«.

Nadalje je konstatirano, da stalno raste broj žena, koje se uključuju u privredu, odnosno da je sve više zaposlenih žena. Zapaženo je, međutim, da nije poraslo i njihovo učešće u samoupravljanju kroz radničke savjete i upravne odbore poduzeća, kroz savjete građana u or-

ganima narodne vlasti, u skupštinama i odborima raznih društava i udruženja. Naprotiv, to učešće je minimalno. Žene u tim odborima, savjetima, skupštinama, na sastancima Socijalističkog saveza i zborovima birača često više pasivno prisustvuju, nego li da aktivno rade kao zainteresirani građani. Kao odgovor na ta pitanja žene ističu preopterećenost kućnim, a i zanemarnost na podizanju općeg obrazovanja. Iz ovog proizlazi zadatak, da se ne samo organiziraju obrazovni tečajevi, već, da se osnivaju i razne uslužne radnje i radionice kao pomoć ženama u domaćinstvu i da se na kraju otvori veći broj dječjih ustanova.

Na savjetovanju se zaključilo da se pored osnivanja društava ili komisija za rad sa ženama koriste i postojeća društva, organizacije, odbori, savjeti i t. d., odnosno da se koriste sadašnje forme koje žene već koriste u radu i da se pri tome što više ostvari suradnja žena grada i kotara.

Na posljednjem sastanku aktivistkinja Šibenika zaključilo se, da se za sada proširi postojeća komisija za žene pri Gradskom odboru Socijalističkog saveza novim članovima i da ona za neko vrijeme uzme na sebe zadatak prosvjećivanja i rješavanja raznih problema koji posebno okupiraju žene i da se na kraju ispita mogućnost osnivanja društva žena u gradu.

Birači kandidiraju druga Nikolu Špirića

Smrću druga Gušte Sprljana ostalo je upražnjeno mjesto narodnog zastupnika u Saboru za izborni kotar Šibenik III. Na području tog izbornog kotara u toku je održavanje zborova birača na kojima se vrši izbor zastupničkih kandidata.

I pored velike studeni, 21. o. mj. održani su zborovi birača u devet sela općine Skradin na kojima je izvršeno predlaganje i izbor zastupničkih kandidata za Sabor NR Hrvatske. Osim u dva sela, birači su za svog zastupni-

ka u Saboru NR Hrvatske kandidirali druga Nikolu Špirića. U Gračacu birači su prihvatili druga Ivana Babića, a u Sonkoviću druga Andriju Petrovića.

Na općini Đevrske zborovi birača su održani jedino u Đevrskama i Varivodama. Na zboru u Đevrskama birači su predložili Nikolu Špirića i Milana Bijelića, a na kraju je ogromnom većinom glasova kandidiran Nikola Špirić. U Varivodama birači su za zastupničkog kandidata također izabrali druga Špirića.

Ove godine pada 10. godišnjica oslobođenja našega grada, pa je odbor donio odluku kojom je ovlastio sekretarijat da utvrdi i predloži odboru plan proslave te godišnjice. Predviđa se izdavanje albuma ili spomenice koja će sadržavati prikaz napora našeg naroda s područja grada i kotara u toku NOB i obnove.

U radu oko proslave 10. godišnjice oslobođenja grada trebaju zajednički surađivati gradski i kotarski SSRN, te će u tu svrhu biti potrebno stvoriti jedno zajedničko radno tijelo.

Povodom 150. godišnjice Prvog srpskog ustanka, SSRN održat će 27. o. mj. akademiju u Narodnom kazalištu.

Osim toga odbor je razmotrio i kratki izvještaj o problemima pred kojima sada stoji organizacija žena.

Odobrena je novčana pomoć u iznosu od 10.000 Din kao priloga akciji za sakupljanje knjiga za Istru.

Velik interes za predavanje druga Nikole Sekulića

Drug Nikola Sekulić, član CK SKJ i potpredsjednik Sabora NR Hrvatske održao je članovima SK vrlo uspješno političko predavanje. U prepunoj dvorani kina »Tesla« zapažen je i velik broj članova Socijalističkog saveza.

Drug Sekulić je u osnovnim linijama prikazao uspjehe našeg socijalističkog razvitka u prošloj godini a detaljnije je govorio o radu III. plenuma CK SKJ. Posebno se zadržao na objašnjavanju lažnih teoretskih po-

stavki Milovana Dilasa. Zatim se ukratko osvrnuo i na neka međunarodna politička pitanja.

Govoreći na kraju o pripremanju organizacija SK za godišnje sastanke, drug Sekulić je naglasio da oni moraju biti bilanca rada ne samo pojedine organizacije SK nego i posebno svakog njenog člana. Preporučio je da se pokloni mnogo veća pažnja ideološko-političkom radu.

Izlaganje druga Nikole Sekulića prisutni su veoma toplo pozdravili.

Novi način kreditiranja privrednih organizacija za obrtna sredstva

Krajem siječnja o. g. izašla je u Sl. listu br. 4 Uredba o kreditima za obrtna sredstva i drugim kratkoročnim kreditima. Ovom Uredbom je potpuno napušten dosadašnji princip distribucije kreditnih sredstava preko kreditnog plana i ostalim administrativnim instrumentima.

Bitne razlike u odnosu na novu Uredbu u poređenju sa dosadašnjim načinom kreditiranja sastoje se u sljedećem:

a) novi sistem izražen ovom Uredbom sastoji se u tome, da banka raspolaže s određenim kreditnim fondovima koji se obrazuju iz uplata privrednih organizacija na ime društvenih obaveza, kao što su kamate na osnovna i obrtna sredstva, amortizacioni fondovi i dr. Ukupan opseg sredstava koja će Narodna banka FNRJ dati privrednim organizacijama u obliku kredita za stalna obrtna sredstva odredit će Savezno izvršno vijeće;

b) daljnji princip koji je izražen ovom Uredbom jeste stvaranje tržišta kredita. Kreditno tržište stvara se u konkurenciji onih koji traže kredite. Forma kreditnog tržišta, za sada, svodi se isključivo na konkurse, koji će se povremeno održavati u bankama i na osnovu kojih će dobiti kredite one privredne organizacije koje ponude najpovoljnije uslove u vidu kamatne stope. Kredite će dobiti svi oni koji daju trv. graničnu kamatnu stopu.

c) treći princip koji dolazi u Uredbi do izražaja jeste princip ugovora između banke i privredne organizacije, a koji se temelji na kreditnoj sposobnosti komitent i garanciji komunalne zajednice. Pravo na kredit nije više pravo koje proizilazi na bazi društvenog plana, nego se ono isključivo svodi na pravo učestvovanja u takmičenju na kredit-

nom tržištu.

Na konkursu za dobijanje kredita za stalna obrtna sredstva moći će učestvovati postojeće privredne organizacije koje su kreditno sposobne, odnosno koje (Nastavak na 2. strani)

Nasukao se brod „Njegoš“

U ponedjeljak 22. o. mj. oko 1 sat poslije ponoći u neposrednoj blizini Tribunjia nasukao se putnički brod »Njegoš«, koji je na putu iz Rijeke za Kotor imao stići u Šibeniku oko 2 sata. Iz dosada još neustanovljenih razloga na kormilu broda došlo je do težeg kvara, uslijed čega je brod, izgubivši komandu, naišao na morskog podvodni greben, na mjestu zvan »Bačevica«. Tom prilikom brod je većim dijelom ostao na suho. Do ljudskih žrtava nije došlo. Odmah je nakon nezgode na lice mjesta upućena posebna komisija, koja će ustanoviti uzroke i štetu koja je nastala.

Istog dana nastradalom brodu u pomoć su krenula četiri remorkera JRM, zatim remorker »Trudbenik«, te još dva čamca od kojih jedan pripada »Brodospasu«. Odmah se započelo s izvlačenjem broda sa grebena, ali je jaka bura, koja je doszala veliku brzinu, onemogućavala daljnji rad. Staviše, u času izvlačenja popucala su čelična užad, tako da je sutradan ponovno započeto s izvlačenjem broda, ali još uvijek bez uspjeha, jer je u noći od 23. na 24. o. mj. studen naročito pojačala, što je uvelike ometalo rad na spasavanju broda.

Zamašne mjere za unapređenje poljoprivrede

Unapređenje poljoprivredne proizvodnje bila je tema koja je dominirala na posljednjoj zajedničkoj sjednici oba vijeća NO-kotara. Raspravljalo se mnogo i svestrano je razmotreno mogućnost jednog snažnijeg bujanja poljoprivrede na našem kotaru. Rezultat te zajedničke diskusije i dogovora predstavnika naroda kotara jesu jednoglasno donijeti zaključci, koji, ukoliko ne ostanu samo zaključci, mogu da već u ovoj godini imaju ozbiljnog, i to pozitivnog utjecaja na razvitak poljoprivredne proizvodnje na našem području.

Održavanje praktičnih poljoprivrednih tečajeva, osnivanje kotarske poljoprivredne stanice, oplemenjivanje krša sadnjom raznovrsnih voćaka. U Žažviću nove površine za potreban broj loznog i voćnog materijala, koji će se poljoprivrednicima davati uz najpovoljnije cijene. Osim toga, podizanje vinarskih podru-

ma u Šibeniku i Đevrskama, te sušione smokava u Rogoznici. Izgradnja uljarni u Tribunju i Primošten selu, a onu u Muteru modernizirati. Izrada projekta za uređenje Betinskog i Murterškog polja u svrhu veće proizvodnje povrća. Radi osiguranja investicionih kredita poljoprivrednicima, razraditi elaborat i preko narodnih zastupnika za tu stvar zainteresirati Izvršno vijeće.

Mislilo se i na unapređenje i razvijanje stočarstva. Nabavka 1000 janjaca bolje pasmine za rasplod, a na Kornatima izgradnja dviju ovećih cisterni kako bi se za stoku osigurale dovoljne količine vode.

Snižavanje troškova rigolanja i bezuvjetno održanje poljarske službe.

Provođenje, dakle, samo tih zaključaka pridonijet će jednom zaista temeljitom socijalističkom preobražaju našeg sela na području poljoprivredne proizvodnje.

Povodom članka „Malo dobre volje“

Pisac članka »Malo dobre volje« našao se u nezavidnom položaju, kada je pokušao da brani jedan čin koji se kosi s važećim zakonskim propisima. U slučaju Grgas Ive ne radi se o »problemima socijalnog osiguranja«, već o problemu poštivanja važećih propisa od strane poslodavaca, u ovom slučaju poduzeća »Velimir Skorpić«.

Međutim, pisac članka pošto je pohvalio trud organa socijalnog osiguranja na razotkrivanju prijevare, u nastavku prelazi na »problem«, koji bi nastao zbog toga što Zavod ne će da prizna jedno pravo osiguranika, koje ga pripada, dapače stranku ne će uopće da upozna, gdje da postigne svoje pravo.

Radi upoznavanja javnosti i osiguranika napose, potrebno je da se osvrnemo sa par riječi na postupak kod ustanovljavanja invalidnosti i određivanja prava osiguranika, koje je regulirano Uputstvom (Sl. list FNRJ br. 58/1952.).

Osiguranik, kojeg invalidskomirovinska komisija proglasi djelomično ili potpuno nesposobnim za rad, postavlja zahtjev za priznanjem mirovine ili invalidnine. Izvršni odbor Zavoda donosi rješenje da li se osiguraniku prizna djelomična ili potpuna nesposobnost za rad na temelju mišljenja invalidsko-mirovinske komisije. Međutim, izvršni odbor može da zatraži i mišljenje više invalidsko-mirovinske komisije, ako smatra da prvostepena komisija nije objektivno ocijenila radnu sposobnost nekog osiguranika. Tek poslije donošenja rješenja od strane izvršnog odbora može se raskinuti radni odnos, ako je utvrđena potpuna nesposobnost za rad, odnosno raskinuti radni odnos po odredbi Uredbe o zasnivanju prestanka radnog odnosa — ako se radi o djelomičnoj nesposobnosti za rad.

To bi trebalo da znaju svi poslodavci. Zavod za socijalno osiguranje poslao je svima posebno uputstvo u kojem im je skrenuo pažnju na važeće propise i postupak, da bi se izbjegle nesuglasice i štete koje nastaju i za same poslodavce. To je poznato i poduzeću »V. Skorpić«.

Izvršni odbor ovog Zavoda, poslušivši se zakonskim i samoupravnim pravom, nije se složilo s nalazom za Grgas Ivu iz Zablaca i uputio ga je Višoj invalidsko-mirovinskoj komisiji u Split, koja je ustanovila da kod ovog ne postoji nesposobnost za rad preko 33 1/3 %.

Međutim, zbog čega je poduzeće usprkos jasnih zakonskih propisa i naših uputa raskinulo radni odnos za Grgas Ivom iz Zablaca nije nam poznato, ali je trebalo da vodi računa o pravima radnika i da mu eventualno, ukoliko ga ne želi dalje držati

zaposlenog, dade otkaz pridržavajući se za to važećih propisa.

Osiguranika je sve to ukazano u Zavodu u dva navrata, pa ipak, on je ostao i dalje kod svojeg traženja da mu Zavod plati za vrijeme od prvog do drugog komisijskog nalaza, iako je to protivno važećim propisima, jer poslodavac nije bio ovlašten da raskine radni odnos. Ovaj je, naime, trebao da snosi i materijalnu štetu i prizna svojem radniku plaću za svo to vrijeme s tim, da ga i dalje zadrži u radnom odnosu.

Iz iznesenog jasno je, da u slučaju Grgas Ive ne postoji nikakav problem postupka organa socijalnog osiguranja. Posrijedi je nepoznavanje propisa od strane pojedinih poduzeća. Da li je u ovom slučaju praznina u zakonskim propisima, o tome ovdje nije riječ. Osiguranik Grgas s pravom postavlja zahtjev, a o čemu je poduzeće trebalo voditi računa da se ne nađe u ovoj situaciji — kada treba rješavati prava osiguranika po važećim propisima.

Istuzvo jednogodišnjeg rada pokazalo je da postoji tendencija kod jednog dijela osiguranika, a to gotovo isključivo osiguranika koji imaju svoje poljoprivredno imanje, bilo to iz grada ili sela, da traže komisijski pregled, ili stalnim »poboljšanjem« stvaraju sebi situaciju da ih poduzeća upućuju na komisijski pregled. Invalidsko-mirovinska komisija često nije u stanju da objektivno utvrdi postojanje ili nepostojanje nesposobnosti za rad, jer to uvjetuju mnogi faktori, pa je često medicinski teško utvrditi realno zdravstveno stanje osiguranika. Izvršni odbor Zavoda upućuje zbog toga često osiguranike na kontrolni pregled. Ta se praksa dosad pokazala uspješnom.

Međutim, protiv takove tendencije nemoguće se boriti samo ovim putem bez kontrole javnosti, jer nitko bolje ne pozna zdravstveno stanje osiguranika kao što zna samo selo i njegov najbliži radni kolektiv. Općenito je poznato da uživaoci invalidskih mirovina, znači radnici i službenici čija je radna sposobnost smanjena za preko 75%, nastavljaju kući da rade na najtežim fizičkim poslovima, dapače se iznajmljuju drugima, ili nastavljaju vođenje zanatskih radionica i bave se drugim privrednim poslovima. To pokazuje da je potrebno zaštititi kontrolu javnosti, jer se radi o sredstvima fondova koji pripadaju čitavoj zajednici.

Da je postupak izvršnog odbora u slučaju upućivanja druga Grgas Ive na kontrolni pregled bio pravilan, pokazuje mišljenje više invalidske komisije u Splitu.

Stipendije djeci palih boraca

Na nedavno održanim sastancima Savjeta za narodno zdravlje i socijalnu politiku NO-a kotara i gradske općine razmatran je nacrt odluke o dodjeljivanju stipendija za školovanje djece palih boraca i žrtava fašističkog terora. Usvojen je prijedlog da se za učenike u školama općeg obrazovanja dodijeli stipendija u iznosu od Din 2.000 mjesečno, za učenika u srednjim i srednje stručnim školama 3.000 Din, dok će za studente fakulteta, visokih i viših škola stipendija iznositi 4.000 Din mjesečno, time da ukupno novčana primanja te djece ne smiju prelaziti 5.500 Din mjesečno za učenike u osmogodišnjim školama, 6.500 za one u srednjim školama i 7.500 Din za studente fakulteta, računajući u ta mjesečna novčana primanja njihovu invalidninu, penziju i stalni dodatak na djecu, a pri tom ne uzimajući u obzir ostale prihode domaćinstva. Djeci, koje su na školovanju van mjesta stanovanja roditelja, odnosno domaćinstva kome pripadaju, iznos osnovne stipendije povećava se za 1.000 Din mjesečno.

Tim stipendijama naročito će se poboljšati i stvoriti bolje mogućnosti školovanja djeci žrtava fašističkog terora.

Velik broj djece uživati će stipendiju. Na području kotara ima 900, a u gradu 170 djece, koja se nalaze na redovnom školovanju ili naukovanju. Predviđa se, da će ukupan iznos na ime tih stipendija iznositi godišnje preko 30 milijuna dinara.

M. Lokas

Uspješna aktivnost Radničkog sveučilišta

Seminari započeti u sklopu ovog sveučilišta, prema postavljenom planu do danas, pružili su dovoljno garancije da će izvršiti svoju osnovnu svrhu opće-obrazovnog, stručnog i ekonomskog obrazovanja naših trudbenika u gradu.

U toku posljednjih 3—4 mjeseca u potpunosti je i s uspjehom završen seminar ekonomskog obrazovanja radnika metalurgijske i metalne struke, čiji je stalni broj posjetilaca iznosio 25 drugova. Teme obrađene na tom seminaru obuhvaćale su materijal aktuelan iz oblasti samoupravljanja i s područja novih privrednih mjera, pa su korisno poslužile svima slušačima.

Općeobrazovni seminar, međutim, uza svu kvalitetnu nastavu, zbog prilično velikog broja tema i raznolikog nivoa sluša-

laca nije u potpunosti zadovoljio. Kao osnovni razlog mora se istaći činjenica da je kroz seminar obuhvaćen materijal koji je pretežan dio slušalaca teže mogao savladati. Takav utisak stvoren je i kod slušalaca, koji su postepeno napuštali predavanja. Koristi su ipak bile, jer je veći broj naših drugova čuo predavanja iz raznih oblasti privrede.

Ekonomski seminar građevinske struke, koji je još u toku, dao je lijepe rezultate. Pohvalno je, da naši građevinski radnici vode brigu o svom ekonomskom obrazovanju. Zaslugu za masovnost na tom seminaru imaju sindikalne podružnice naših građevinskih poduzeća. Postoje svi uvjeti da će i taj seminar kao i onaj metalaca s uspjehom biti završen.

„Pomoći mladoj ženi“ (Odgovor)

U članku izašlom pod naslovom »Pomoći mladoj ženi« u broju 80. od 17. II. 1954. g. »Sibenskog lista« navedeno je, da je izvjesna učenica škole za liječničke pomoćnike u Šibeniku dobila izgođ iz škole, jer je zatrudnila i potom se vjenčala i da joj je čime bila upropaštena budućnost. Zato člankopisac Ivo Bitunjac apelira na javnost, da se toj mladoj ženi pomogne u skladu s našim socijalističkim moralom.

Nije istina, da je ta učenica za ovaj slučaj dobila izgon iz škole, jer izgon nije bio nikada niti uzet u obzir. U prvo je vrijeme uprava škole bila zaključila, da se ona samo udalji od pohađanja škole iz odgovornih razloga za ostale učenice s tim, da ona kao privatna učenica polaže ispite. Ovom joj odlukom nije bilo one-

LUTRIJA MSV

U subotu 20. o. mj. održan je u prostorijama hotela »Krka« veliki sindikalni ples, kojem je sudjelovalo mnoštvo građana.

Mjesno sindikalno vijeće je također pripremilo bogatu lutriju. Izvlačenje zgoditaka bit će obavljeno 14. ožujka o. g. Mjesto, gdje će se ono izvršiti, bit će naknadno objavljeno.

Novi način kreditiranja privrednih organizacija za obrtna sredstva

(Nastavak sa 1. strane)
ispunjavaju uslove iz čl. 4 Uredbe, tj.

1. da ima uredno i ažurno knjigovodstvo
2. da imaju sredeno financijsko poslovanje
3. da uredno odgovaraju svojim obavezama prema banci
4. da im je aktiva veća od pasive
5. da su im prihodi veći od rashoda.

Postojanje gornjih uslova utvrđivat će filijale Narodne banke i to na slijedeći način:

a) ažurnost i urednost knjigovodstva privredne organizacije — po tome, da li se knjigovodstvo vodi po općim načelima ažurnosti i urednosti (vidi Uputstvo za primjenu kontnih planova — Sl. list FNRJ br. 1/54), te da li je dostavljen privremeni obračun i raspodjela prihoda za 1953. i knjigovodstveno stanje na dan 31. prosinca 1953. g. — na osnovu kojega je spomenuti izvještaj o privremenom obračunu sastavljen;

b) srednost financijskog poslovanja — na osnovu knjigovodstvenih podataka o dosadašnjem poslovanju privrednih organizacija a naročito u pogledu namjenske upotrebe kratkoročnih obrtnih sredstava, blagovremenog ispunjavanja obaveza prema društvenim fondovima i dobavljačima kao i blagovremene naplate potraživanja od kupaca (nadalje 30 dana);

c) urednost u ispunjavanju obaveza prema banci — prema iskustvu iz dosadašnjeg poslovanja sa privrednim organizacijama, a naročito na osnovu činje-

nica:
— da ista banci o roku vraća dugove po terminskim kreditima,

— da banci blagovremeno dostavlja izvještaje na osnovu važećih propisa i obaveza preuzetih ugovorom o kreditu;

d) usklađenost aktive i pasive i prihoda i rashoda — na osnovu podataka iz završnog računa za 1953. g., a u nedostatku ovih iz podataka o ostvarenom fondu plaća u 1953. g., pri čemu će ostvarenje prosječnog fonda plaća u 1953. g. biti za sada jedno od mjerila za ocjenu kreditne sposobnosti.

Privredne organizacije koje ne ispunjavaju uslove iz toč. 4 i 5 čl. 4 Uredbe, tj.

— ako im je aktiva manja od pasive,

— ako su im prihodi manji od rashoda (privredne organizacije koje u 1953. g. nisu ostvarile ni 80% od prosječnog fonda plaća), — ako iznos kredita koji traže, prelazi redovan opseg njihovog poslovanja, dužne su ako žele da uzmu učešća na konkursu da prethodno pribave garanciju za kredit od narodnog odbora kotara-grada, autonomne jedinice ili narodne republike.

Kao kredit, koji odgovara redovnom obimu poslovanja privredne organizacije, filijale Narodne banke uzimati će iznos prosječnog maksimalnog korišćenja redovnog kredita, izračunat na bazi mjesečnog maksimalnog korišćenja u 1953. g.

U najskorije vrijeme (oko 1. ožujka o. g.) bit će objavljena odluka Guvernera Narodne banke FNRJ kojom će se u smislu

čl. 41 Uredbe, raspisati konkurs za davanje kredita za stalna obrtna sredstva postojećim privrednim organizacijama.

Ovom Odlukom o objavljivanju konkursa bit će također za izvjesne kategorije privrednih organizacija postavljeni i neki posebni uslovi za učestvovanje na konkursu.

Ne će moći učestvovati na predstojećem konkursu privredne organizacije koje banci nisu dostavile:

— završni račun za 1952. g.

— polugodišnji bilanc za period siječanj—lipanj 1953. g.

— izvještaj o privremenom obračunu i raspodjeli prihoda za 1953. g.

— knjigovodstveno stanje na dan 31. prosinca 1953. g. na osnovu koga je izvršen prednji obračun, pošto se smatra da ne udovoljava uslovima iz toč. 4 Uredbe.

U vezi naprijed iznijetoga, bilo bi potrebno da privredne organizacije pristupe odmah srednjem svim onih elemenata koji im mogu omogućiti učešće na predstojećem konkursu. To naročito važi za zadružni sektor, koji u tom pogledu stoji lošije.

Stanko Luštica

SKUPŠTINA LOVACA U ROGOZNICI

U nedjelju je održana godišnja skupština lovačkog društva u Rogoznici na kojoj su mjesni lovci raspravljali o dosadašnjem djelovanju, izabrali novu upravu i na kraju donijeli zaključke koji u buduće trebaju poboljšati rad društva.

Uprava radničkog sveučilišta obzirom na osamostaljenje radnji u trgovačkog mreži, otvorila je seminar za poslovođe trgovačkih radnji. Ovaj seminar posjećuju u punom broju svi poslovođe prodavaonica u gradu.

Stručni seminar administrativnih službenika, koji je u toku, namijenjen je pripremi naših službenika za stručne ispite. On se odvija povoljno a naročito grupe knjigovodstveno-bankovne struke.

U pružanju pomoći radu ovih seminara, sindikalne podružnice učinile su znatan doprinos na propagiranju da njihovi članovi posjećuju takve seminare. Prosječan broj slušalaca na svakom seminaru iznosio je 25 do 30, a kod seminara u trgovačkoj mreži taj broj se penje i na 50, što pruža dokaza da naši ljudi žele da steknu potrebna znanja, kada im se za to pruži prilika. U izboru tema, programa i predmeta nastojalo se da se ovi prilagodbe nivou slušalaca, kako bi oni zaista imali koristi. Kao efikasna mjera jesu obavezne diskusije, koje se nakon predavanja održavaju. Na njima sudjeluje velik broj posjetilaca. Kvalitet nastave je na visini, pa sa te

strane treba odati priznanje predavačima. Pojedini predavači čak su i na zahtjev slušalaca ponavljali pojedine teme.

Obzirom na važnost novih privrednih mjera, u vremenu od 16. II. do 11. III. o. g. održava se svakog utorka i četvrtka u 17 sati u dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća poseban seminar na kojemu se razrađuju postavke novog privrednog sistema. Seminar obuhvaća osam tema: O ulozu poduzeća, organizacija trgovine, knjigovodstvo i završni račun, platni sistem, društveni plan i njegovi instrumenti, uloga banke u privrednom sistemu, devizno poslovanje, i najzad pravni sistem i uloga komune u privredni. Izabrane teme predstavljaju cjelinu, i kroz diskusiju dopunjava se pređena materija. Za ovaj seminar vlada priličan interes i do bar posjet.

U dosadašnjem radu našeg sveučilišta Mjesno sindikalno vijeće pružilo je potrebnu materijalnu pomoć i ono će nastojati da u svom daljnjem radu pruži potrebna znanja našim trudbenicima kako preko ovih predavanja, tako i seminara stručnog karaktera, koji će uskoro započeti za razne struke.

M. Z.

12-GODIŠNJICA ODLASKA PRVIH PARTIZANA

Proslava u Dubravi

I ove je godine, u nedjelju 21. o. mj. u Dubravi svečano proslavljena 12-godišnjica odlaska prvih partizana. Proslavi je prisustvovalo, unatoč velikim studenim, mnoštvo naroda. Svečani dio proslave imao je biti održan na mjestu, gdje je narod ovog kraja, na uspomenu 114 palih drugova i drugarica, ranijih godina podigao spomen-ploču, ali je zbog hladnoće ono održano u prostranoj sali narodne osnovne škole u Rakovom selu.

U tri sata poslije podne sala narodne osnovne škole bila je prepuna ljudi. Referat, povodom 12-godišnjice odlaska prvih partizana iz Dubrave i Rakovog sela pročitao je drug Dane Gulin, učitelj u Dubravi, nakon čega je u ime Kotarskog odbora Socija-

lističkog saveza uzeo riječ drug Draško Jurišić. On je tom prilikom evocirao uspomene da dane, kada je narod Dubrave i Rakovog sela se puškom u ruci, unatoč jape neprijateljske sile, odlučio da brani svoju zemlju od vjekovnog neprijatelja.

Potom su predstavnici vlasti i društvenih organizacije zajedno s prisutnim narodom krenuli prema mjestu, gdje je postavljena spomen-ploča. Tu su u ime mjesnih organizacija SSRN i Saveza boraca položeni vijenci. U času spuštanja vijenaca glazba JRM je intonirala Lenjinov posmrtni marš.

Poslije svečanog dijela proslave nastalo je narodno slavlje, koje je trajalo do kasnih večernjih sati.

Uprava škole
za liječničke pomoćnike
u Šibeniku

Iz Narodnog kazališta

Uoči premijere „Spletka i ljubav“

Kada smo se odlučili da postavimo na scenu djelo koje spada među prvoklasna ostvarenja u svjetskoj literaturi, bili smo ujedno i svijesni odgovornosti pred onima koji očekuju od nas da izvedemo po koji puta i djela većih vrijednosti, ma kako velik zadatak to bio za nas.

Kazalište kao škola masa, ogledalo njihovih duša, ne bi trebalo nikada smetnuti s uma svoj osnovni zadatak; a taj je: koordinacija, sjedinjenje organskog pročišćavanja kinestetičkog, unutrašnjeg doživljaja osjećaja i misli, sjedinjenje mase gledalaca u ideju skupne okcije, u proživljavanje najčišćih ljudskih vrijednosti. Funkcija glumčeve akcije i kazališne umjetnosti sastoji se upravo u tome da sa metodičkim pripravljanjem uzbuđi i razvije nejasne, nerazrađene, mutne akciske komplekse u gledaocu. Glumčev rad je u toliko teži i važniji u koliko se upravo ti kompleksi teže izlukuju iz organskih i svakodnevnih funkcija koje su čvrsto povezane s općim vitalnim zbivanjem. Upravo to kolektivno doživljavanje je ono zbog čega kazalište i zauzima tako važno mjesto u kulturnoj historiji od najranijih vremena. Zbog tog kolektivnog doživljavanja kazališnih umjetnicima ne može biti svejedno da li u publici probuđuju plitki smijeh, služeći se pri tom banalnim scenskim efektima, najniže instinkte, ili plemenita i velika osjećanja. Umjetnički kolektiv našeg kazališta u želji da vrši pravu misiju kazališnih radnika, boreći se mnogim teškoćama, nastojao je ovog puta da se uhvati u koštac s ovakvim težim zadatkom kao što je Schillerova građanska tragedija „Spletka i ljubav“.

Friedrich Schiller, rođen 1759. u Württembergu, sin jednog vojnog kirurga, odgojen u jednoj strogoj vojnoj školi, oduševio se još vrlo mlad za poeziju i literarne ideje. Revolucionarni i burni žar njegove mladosti prozeo je prve tri njegove mladenačke drame među kojima je i „Spletka i ljubav“.

Proučavanje historije i filozofije utjecalo je na njegovo stvaranje u tom pravcu da su mu djela meditativna, filozofska, moralna i simbolička, najveća i najkvalitetnija u njemačkog toga vremena. Konflikti u njegovim dramama, koji nastaju iz određenih protivurječnosti, snažno su naglašeni u smislu Kantove moralne filozofije, koja mu je dala podlogu da razradi misao, da je osnovni zadatak dramatičke kazališne akcije, kako čovjek treba da čuva svoje lično dostojanstvo u kritičnim životnim momentima. Čovjek, i ako podređen fizičkim silama, objektivnoj nužnosti, lično suveren, dostojanstven, može fizički podleći, međutim, žrtvujući svoj život moralno pobjeđuje.

Lica u Schillerovoj dramatici postavljena su u sukob s određenim društvenim uređenjem. Strast, koja živi u njegovim likovima, nije ni kozmička ni religiozna, već je moralna. Schillerove likovi ispovijedaju velika prirodna osjećanja bazirana na prirodnom pravima čovjeka. Razumski naglašene tendence su glavni cilj ostvarenja oštrog misaonih kontrasta. U tom pravcu se Schiller znažno razlikuje od Shakespeara kome polaritet protivurječnosti nije na području razuma, već na području ira-

cionalnosti, čuvstvenosti, strasti. U „Spletki i ljubav“ Ferdinand, sin predsjednika Valtera, poklonio je ljubav građanskoj djevojci Lujzi Miller, kćerki gradskog glazbenika Millera. Plemenit, Ferdinand, idealista, niti slutio da će ga u toj ljubavi spriječiti klasna razlika među njega i Lujze. Pokvarena društvena konvencija i dvorska spletka natjerali su ga na to da oduzme život sebi i Lujzi. I u tom djelu je Schiller dosljedno sprove svoja nastojanja. Ferdinand i Lujza, dvoje mladih plemenitih ljudi; fizički podlegnu u borbi, ali moralno pobjeđuju.

Nasljednika u dramskoj literaturi Schiller nije imao, barem ne u ovom smislu, koji bi Njemačku dramatičnu u tolikoj mjeri približio kazališnoj umjetnosti, ali njegova ostvarenja su vršila trajan utjecaj na razvoj scenske umjetnosti. U našem kazalištu će predsjednika von Waltera interpretirati Ivan Gorski, Ferdinanda Z. Jelačić, dvorskog maršala von Kalba J. Vikario, Lady Milford N. Belamarić, Wurma J. Grgurić, Millera A. Drutter, njegov ženu I. Kuthy, Lujzu G. Merle, Sofiju Lj. Plavšić, kneževog sobara K. Zorić, sobara kod predsjednika A. Balin, slugu kod Lady Milford Lj. Krstić.

M. Merle

Osvrt na „Kvej-Lan“

Posljednja premijera u Narodnom kazalištu je po svojim nekim elementima karakteristična ne samo za to, već i za druga manja kazališta, pa i izvan naše republike.

„Kvej-Lan“ od Pearl Buck je i po načinu tretiranja problema nešto novo, za mladog reditelja vrlo opasno tlo za eksperimente. Donijeti na sceni svu životnost djela, a ne povrijediti osjećaje naše publike; djelo približiti današnjem gledaocu, a ne osakatiti pisca! Suprotstaviti modernog zapadnjačkog čovjeka patrijarhalnoj Kini! Kako?

Reditelj Mirko Merle je pokušao u samoj igri glumaca da da ta dva svijeta, drugih navika, mentaliteta, idola, drugih pojmova. Postavljam pitanje: da li naša publika može razumjeti onu igru ruku Kvej Lan i da li je to neka vrsta imitacije starog kineskog ili japanskog teatra? Odgovor je negativan! Uslovno sti starog grčkog kazališta mogli su razumjeti samo Grci naviknuti na takav stil igre. Tako je i sa svakim drugim stilom.

Za nas ono igra ruku ne znači ništa do to, da je reditelj htio nešto, što mi nismo mogli osjetiti.

„Kvej Lan“ (Istočni-zapadni vjetar) je satkana od vrlo tananih osjećaja i misli, pa i rediteljska koncepcija trebala je da ide za tim, da otkrije, bez velikih riječi, gestova, bez naročito voljnog htijenja za tim osjećajima svu tragiku patrijarhalnog života. Mirko Merle je gotovo s cijelom ekipom mirno plovio po uzburkanim valovima autorovih misli, a ako bi se pojavio kakav već otkriveni sprud, glumac se isključivao iz života scene, podigao glavu, navukao patetičnu masku i gnječio riječi »kidaio je u dronjke«. I to su autorove misli?

On je dopustio da glumci izgrađuju ulogu od krova, »velikih osjećaja«, a ne od sitnih životnih detalja, radnji, do kraja provedenih zadataka iz kojih bi se ti osjećaji sami rodili. Tako je to lažna patetika. Na kocu publika zna da glumac pozna tehniku plača. Da li će ona povjerovati u iskrenost glumca, to je drugo pitanje.

Reditelj često u težnji za originalnošću upropasti predstavu, neke uloge spusti na nivo diletantskog prenemaganja, a nekad od blijede sjenke stvori ljudski lik.

To ne važi za sve, ali za neke, većinu, svakako.

Matilda Kraljeva je stvorila lik čisto vanjskim sredstvima,

ali unutrašnju prazninu ne može da nadoknadi ni, ne znam kakva, virtuozna formalistička igra. Ako je jedno lice mizansenski skućeno ono onda mora osvajati svojim unutrašnjim intenzitetom. (Primjer: Neke scene u kojima Greta Merle šuti). Bilo je tu i tamo momenata kada je glumica stupala u kontakt sa ostalim licima, odnosno sa Kvej Lan, ali većinom to je patetično recitiranje, daleko od svake iskrenosti.

Interesantno je ostvarenje Grete Merle, možda više po naslućenim mogućnostima i po jedinim bljeskovima nego po gotovom ostvarenju. Njena Kvej Lan je bolja kada zaboravi da ona igra, kada šuti i ne »pleše«, tamo poslije dolaska Američanke, ona prelazi granice jednog dobrog ostvarenja. Njena šutnja pri susretu sa Američankom je rječitija od ne znam kakve bujice riječi. Tada je unutrašnje intenzivna i to osvaja. Vješanje je interesantno i rediteljski i glumački, pa i tehnički pothvat, koji potresa gledalište jasnoćom namjere, odmjerenošću, atmosferom i glumačkim ostvarenjima.

Wang Kung Georgijevskog je suviše oštar i pomalo grub, neizdiferenciran. Uspjeliji tamo kada igra polupijanog raskalašnog studenta, nego kada uzalud pokušava da uđe u lik doktora naučnika. U trećem činu, u sceni sa G. Merle, je samo na momente vrlo neposredan!!

Mery Milke Podrug je ponegdje reska, a negdje kao da joj je početni i završni ton u građenju lika bila ona pjesma koju je sa sobom donijela na Daleki Istok. Grijehota što je lik nećelovit i što dikcija katkad smeta, kao i svima.

Za sve bih rekao da su pomalo površni. Malo kada je sukob između ličnosti doveden do kraja, kao da svima ponestaje daha i onda mirno prelaze dalje (izuzevši neke scene u četvrtom činu). Radi toga je i glavni sukob istočnog i zapadnog vjetra ostao blijed.

Po tome što sam rekao, neko bi mogao krivo zaključiti, da kažem, da je to strašno loše predstava. Ne, niukom slučaju. Ništa lošija od ostalih u malim teatrima. Negdje čak vrlo dobra zahvaljujući Greti Merle.

Scenografija Nikole Lovnić-Caparina je interesantna i gotovo svugdje dobra podloga i atmosfera za Pearl Buckove likove.

Drago Mejić

student Akademije za kazališnu i filmsku umjetnost u Beogradu

g r a d s k e v i j e s t i

Prvi sastanak učitelja i nastavnika

Nastavnički zbor škole učenika u privredi je na svojoj posljednjoj sjednici, kojoj su prisustvovali, pored predstavnika Gradskog komiteta NOH-e, i najbolji učenici ove škole, analizirao uspjeh učenika kao i odnos između učenika i nastavnika.

Diskusija, koja je trajala puna tri sata, pokazala je, da sadašnje stanje ne zadovoljava obzirom na zahtjeve i potrebe društva. Uočeno je, da djeca sa se-

la aktivnije prilaze poslu; da je njihov odnos prema školi pravilniji a i radna disciplina mnogo bolja. Nakon temeljite analize donesen je niz korisnih zaključaka, koji su usmjereni ka poboljšanju nastave i za provedenje u djelo socijalističkih odnosa u školi. Zaključeno je, pored ostalog, da se obnovi omladinska organizacija i da se ovakovi međusobni sastanci što češće održavaju.

J. T.

Studen ne popušta

BURA NANIJELA STETE NA NEKIM OBJEKTIMA

Poslije nekoliko sunčanih dana ponovo je zavladala studen, koja već neprekidno traje punih osam dana. Prema podacima Hidrometeorološke stanice Sibenik najniža temperatura za posljednjih nekoliko dana zabilježena je u subotu 20. o. mj., kada je u ručnim jutarnjim satima iznosila minus četiri stepena. Gotovo svakog jutra temperatura se u živi spušta do tri stepena ispod nule. Tako je 23. o. mj. minimalna temperatura iznosila minus 3,6 stepeni.

Ovih dana nad našim područjem duva jaka bura, koja je u noći od 17. na 18. o. mj. dosegla najveću brzinu od 85 kilometara na sat. Takva brzina vjetra nije zabilježena u posljednje dvije godine. Tog puta ona je nanijela i štete na nekim objektima u gradu. Tako je u poduzeću »Izgradnja« vjetar porušio baraku i tezu dužine 40 metara i obje podigao na dvije susjedne zgrade, koje su tom prilikom oštećene za oko 30%. U neposrednoj blizini teže su oštećena tri drvena električna stupa. Steta, koja je nastala, cijeni se na oko 300.000 dinara.

I na jednom gotovom objektu tvornice i valjaonice »Boris Kidrič« bura je te noći digla krov od 65 četvornih metara površine. Procijenjena šteta iznosi 120.000 dinara.

Šibenik će posjetiti velik broj turista

Kako doznajemo ove će godine Šibenik posjetiti velik broj stranih turista. Dosad je izvršena prijava od 17 grupa iz Engleske i 4 grupe iz Svajcarske. Ukupan broj prijavljenih turista, koji će boraviti u našem gradu, iznosi

preko pet stotina. Ovdajšnjem »Putniku« pristižu informacije i iz drugih evropskih zemalja, čiji turisti pokazuju velik interes za ovo naše turističko područje. Predviđa se boravak većeg broja turista iz Holandije, Austrije, Belgije i drugih evropskih zemalja. U tu svrhu »Putnik« već sada vrši pripreme oko što udobnijeg smještaja i ishrane stranih gostiju.

Povećan promet u luci

U posljednjih mjesec i pol dana boravilo je u našoj luci nekoliko stranih i domaćih preko-oceanskih brodova. Talijanski brodovi »Valtellina« i »Nuova Pinta« ukrcali su veću količinu drvene građe za Siriju odnosno Italiju, a brod »Etrusco« 5380 tona barita za SAD. Brod holandske zastave »Draco« krcao je drvenu građu za Italiju i oko 100 tona tanina za Holandiju, engleski brod »Heron« 1000 tona sirovog magnezita za Englesku, grčki »Cristina« drvenu građu na Tursku i ujedno iskrcao 940 tona manganove rude, a »Sirub« (Costarica) krcao drvenu građu za Tursku. Kroz isto razdoblje tri grčka broda »Nicolas«, »Tinos« i »Aeas« vršili u iskrcaj 19.000 tona ugljena za koksiranje i 2100 tona manganove rude. Brodovi »Korana« i »Beograd« isplovili su s teretom drvene građe za Tursku, »Učka« sa 400 tona olova za Englesku, dok je »Sutjeska« također isplovila s teretom od 375 tona celuloze za Holandiju, prethodno iskrcavši manju količinu kriolita, dovezenog iz Danske. Brod »Zadar« je iskrcao 83 tona kriolita a »Dunav« 1200 tona manganove rude.

Ogrijev

Duga i oštra ovogodišnja studen iznenadila je mnoge građane da se navrijeme snabdiju potrebnim ogrijevom. Poslije prvih hladnih dana nastalih u prošlom mjesecu veći dio građana uspio je nabaviti po koji četvorni metar bukovog drveta na skladištu trgovačkog poduzeća »Gradski magazin«. Svi su oni bili uvjereni da će im ta količina biti sasvim dovoljna. Tako je za posljednjih mjesec dana prodano preko 4 hiljade četvornih metara ogrijevnog drveta, promet koji već nekoliko godina nije zabilježen u Šibeniku.

Drva na skladištu bilo je sve manje i manje, dok ga jednog dana nije potpuno nestalo. Hladnoća neprekidno traje i dalje, a sa nestajanjem drva, ona se polagano uvlači i u mnoge stanove. A tko je predviđao ovakovu zimu? Čak nisu ni oni, kojima je itekako stalo do toga da svoje potrošače u potpunosti zadovolje tim potrebnim, ali još dosta skupim artiklom. Mnogi se zato pitaju: kada će stići novi kontigent ogrijevnog drveta i što stoji na putu da on još do danas nije stigao? U prvom redu jaka zima i sniježne vijavice onemogućuju pravovremenu dobavu drveta, jer koliko doznajemo od nabavljača, ovih dana se očekuje pošiljka od oko 500 četvornih metara iz Bosanskog Novog, a u naskorije vrijeme i veća količina iz Slovenije.

Šibenik kroz tjedan

Narodno sveučilište

U petak, 26. o. mj. u dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća prof. Anka Pavelka održat će predavanje: »Prvi srpski ustanak« (povodom 150-godišnjice). Početak u 19 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera meksičkog filma — ZATVOR ZA ZENE — Dodatak: Filmske novosti br. 5. (24. II. do 2. III.)

SLOBODA: premijera američkog filma u bojama: — SALA I MASTA — Dodatak: Ptica i crv. (26. II. do 1. III.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — ulica Bratstva i Jedinstva.

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

Vlatko, sin Ivana i Marije Vranjić; Darko, sin Milana i Antice Markov; Ojdana, kći Milana i Antice Markov; Božidar, sin Nike i Slavke Bogdan; Nikša, sin Slavena i Danice Karadole; Marijan, sin Ante i Marije Obratov; Josip, sin Marija i Marije Glavić; Stanka kći Tome i Zlatke Zjačić; Antica, kći Nike i Miladenke Vodanov; Milutin, sin Roka i Olge Jelić; Ivica, sin Ante i Vuksave Grgas-Tucilo; Miće, sin Ante i Rajke Martinović; Ante, sin Ante i Milene Sulje; Vice, sin Ante i Milene Sulje; Helena, kći Stipe i Vinke Sarić; Zivan, sin Ljube i Jelke Kovačević i Branka, kći Ante i Mirjane Belamarić.

VJENCANI

Matura Tomislav, mehaničar — Grgas-Bile Nedjeljka, domaćica; Čičmirko Frane, pipničar — Pauk Dragica, domaćica; Čičin-Sain Budimir, službenik — Vlahov Marija, ml. knjigovođa; Lokas Ivan, radnik — Kacijan Ana, radnica i Sperko Ivan, bojadisar — Koštan Tona, radnica.

UMRLI

Zižić Tadija Josipov, star 32 god.; Skejić Pavao pk. Jure, star 75 god.; Sulje Ante Antin, star 3 dana; Juraga Gordana, stara 4 god.; Sladić Marija Josina, stara 16 god.; Belamarić Ante pk. Krste, star 38 god. i Jeličić Vinko Zvonimirov, star 8 mj.

»Subićevac«

Društvo za uređenje i pošumljenje Subićevca i okoline održat će dana 28. ov. mj. u prostorijama Kluba prosvjetnih i kulturnih radnika u 10 sati prije podne

GODIŠNJU SKUPŠTINU

Pozivaju se svi građani koji žele pomoći društvu na uređenju i pošumljavanju Subićevca da prisustvuju ovoj skupštini.

Uprava

MALI OGLASNIK

U SARAJEVSKOJ ULICI NADEN JE 25. siječnja o. g. jedan dušnik (buvel) od automobilske gume u vrlo dobrom

stanju. Vlasnik istog može ga predignuti u brijačnici Bruna Kapeli.

TVORNICA ELEKTRODA I FEROLEGURA - ŠIBENIK

TRAŽI:

2 električara

Plaća po tarifnom pravilniku

Za pobliže informacije obratiti se na upravu poduz.ća

Riječ dvije o Rogozničkoj „Kopari“

Teško bi bilo naći čovjeka koji je prije rata bio u Rogoznici, a da iz nje nije ponio lijepe utiske, koje na posjetioca ostavlja »Kopara« nekada lijepa zelena i bujna šumica, na južnom brežuljku rogozničkog otočića. Ta je šumica, uz ostale prirodne ljepote, doista predstavljala bogatstvo za to malo primorsko, izrazito ribarsko selo. Mnogi stranac posjetio je Rogoznicu, uživajući u njenim prirodnim ljepotama, s kojima rogoznička šumica čini ugodnu i skladnu cjelinu. Nije »Kopara« bila privlačna samo za stranca, o njoj je i svaki Rogozničanin govorio sa zanosom. Ali posljedice okupacije nisu mimošle ni nju: goli dijelovi »Kopare« nijemo govore o zločinu, koji je nad njom izvršila okupatorska ruka. Pa ipak, to ne može da bude opravdanje za stanje u kome se »Kopara« danas nalazi. Prije nekoliko dana prošao sam njome i — najblaže rečeno — zaprepa-

stio se pred žalosnom slikom, koja mi je pukla pred očima. Sva je šuma natičkana čačurama ličinaka borovog preleca, a velik broj borova izdvaja se iz ostalih svojom poštutjelom krošnjom, dok ih je isto tako velik broj ostao bez lista, jedino im na vrhovima usahljlih grana strše kukuljice gusjenica, koje nesmetano dokončavaju ono što je »Koparom« započeo okupator. Usporedio sam tu sliku s onom koja mi je ostala u sjećanju iz dana dok sam živio u Rogoznici, i nisam se mogao oteći utisku, da je takvo stanje isključivo posljedica nebrige prema toj šumi od strane onih koji su dužni da se o njoj brinu. Mogu bez pretjerivanja da kažem, da je ta šuma potpuno zapuštena i zaboravljena, i da je dovoljno samo par godina nastaviti tako, pa da na mjestu, gdje je nekada bila šuma, bude čista golet. Može li čast. se tome naći opravdanja? Za moj

račun ne, a još manje ako se ima u vidu kako je veliku brigu naše država posvetila obnavljanju šuma.

Sta radi lugar i od koga čuva šumu? Da li je njegova misija samo u tome, da sječe posahle borove i da ih zatim prodaje (ne kažem da to čini za vlastiti račun)?!

Vrijeme je već da nadležni misle malo i o »Kopari«, da učine nešto na uništavanju borovog preleca, kako bi se bar očuvalo ono što je do danas ostalo. A tu je »Sumarija« u Sibeniku i Rodni odbor općine u Rogoznici, koji je poveo akciju za razvitak turizma u Rogoznici, o kome — po mom mišljenju — ne može biti ni riječi, ako se ne sačuva i obnovi »Kopara«. Reći ću i to, da su se Rogozničani nekada ponosili »Koparom«, a danas im njeno stanje ne može služiti na čast.

L. Lj.

UREDBA

O upravljanju stambenim zgradama

(Svršetak)

Član 85.

XI. NADZOR NAD UPRAVLJANJEM STAMBENIM ZGRADAMA

Član 79.

Stambena inspekcija kontrolira.

- uredno vršenje naplate i raspodjele stanarine,
- održavanje zgrada,
- proračun i završni račun uprave stambene zajednice,
- poslovanje uprave stambene zajednice (zaključivanje ugovora, vođenje administracije, knjigovodstvo i t. d.).

Osim poslova iz prethodnog stava, stambena inspekcija rješava o žalbama u slučajevima koji su predviđeni ovom uredbom i drugim propisima.

Član 80.

Kad stambena inspekcija prilikom vršenja nadzora utvrdi nepravilnosti, upozorit će na njih kućni savjet, uprava stambene zajednice odnosno savjet stambene zajednice i pozvat će ih da te nepravilnosti otklone, određujući im za to rok.

Ako je uslijed nepravilnosti u upravljanju zgradom nastupila šteta, stambena inspekcija pozvat će odgovorene osobe da tu štetu nadoknade u roku koji ona odredi.

Ako šteta u određenom roku ne bude nadoknadena na zahtjev stambene inspekcije, naknada se može ostvariti sudskim putem.

Član 81.

Kad stambena inspekcija prilikom vršenja nadzora utvrdi da je kućni savjet u upravljanju stambenom zgradom učinio krupne nepravilnosti kojima je nanosena ili se može nanijeti znatna šteta stambenoj zgradi, ona može predložiti savjetu nadležnom za komunalno-stambene poslove da raspusti kućni savjet. U slučaju raspuštanja kućnog savjeta uvodi se prisilna uprava imenovanjem novog kućnog savjeta.

Prisilna uprava može trajati najduže tri mjeseca, u kojem roku se moraju provesti izbori za novi kućni savjet.

Mjera iz st. 1 ovog člana ne isključuje materijalnu i krivičnu odgovornost članova kućnog savjeta.

Član 82.

Protiv rješenja iz člana 81. kućni savjet može narodnom odboru grada podnijeti žalbu o kojoj rješava odbornička komisija.

Rješenje savjeta je konačno.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 83.

Osobe koje na dan stupanja na snagu ove uredbе koriste jedan stan kao sustanari na temelju dozvole nadležnog organa, imaju i poslije toga dana u pogledu stambenih prostorija koje su im dozvolom dodijeljene, svojstvo korisnika stana u smislu ove uredbе.

U slučajevima u kojima se poslije stupanja na snagu ove uredbе jedan stan izdaje na korištenje osobama koje ne žive u zajedničkom kućanstvu, uprava stambene zajednice odredit će koja će od tih osoba biti korisnik cijeloga stana. Ostale osobe zaključit će kao podstanari sa korisnikom stana ugovor o korištenju stambenih prostorija koje su im dane na korištenje.

Član 84.

U roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove uredbе svi zakupci zaključit će u smislu ove uredbе ugovore o korištenju stana, a isto tako i svi zakupci ugovore o korištenju pojedinih stambenih prostorija.

Svi ugovori koje u smislu prethodnog stava zaključuje podstanari registrirat će se kod uprave stambene zajednice u roku od 30 dana od dana zaključenja.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

ŠIBENIK - ZADAR 4:0 (1:0)

Sibenik — U okviru priprema za predstojeće prvenstvo u II. saveznoj ligi NK Sibenik odigrao je u nedjelju 21. o. mj. po

Ovoga puta navalna petorka vršila je gostiju najviše svidjeli Plazibat i Bego.

Zadrom, kojeg je nakon bolje i premoćnije igre uspio svladati sa 4:0 (1:0). Zgoditke su postigli Đurić i Cvitanović po dva. Pred oko 500 gledalaca susret je dobro vodio Bukić iz Sibenika.

Čitavo prvo poluvrijeme, igrajući protiv jakog vjetera, »Sibenik« je u nekoliko navrata opasno ugrožavao vrata »Zadra«. Ovoga puta navalna petorka vrlo dobro je kombinirala i dugim loptama stvarala zrete šanse za postignuće zgoditaka. Često puša ili uslijed vjetera ili pak zbog neefikasnosti upropašteno je više prilika za gol. Tek u 28. minuti »Sibenik« je preko Đurića došao u vodstvo. »Zadar« je u tom dijelu također izvršio nekoliko snažnih prodora, koji su se odbijali o čvrstu obranu domaćih.

»Sibenik« je u nastavku korišćajući vjeter zaigrao još poletnije i do kraja postigao još tri zgoditka, od kojih jednog iz jedanaesterca. Ključno je domaća momčad na nedjeljnoj utakmici imala više od igre najbolje govori omjer pucanih kornera 14:2 u korist »Sibenika«. Obrana domaćih bila je najbolji dio momčadi. Kod »Zadra« su se istakli Vladić i Gojanović II.

Međusobni sukob, koji je pri kraju utakmice izbio između dvojice igrača »Sibenika« Tedliinga i Zjačića, publika je osudila. Momčadi su nastupile u slijedećim sastavima:

ŠIBENIK: Pralija, Iljadica, Jelenković, Blažević, Erak II, Tambača, Zjačić, Zorić, Đurić, Tedling, Cvitanović.

ZADAR: Maržić, Jakšić, Popović, Starčević, Vladić, Lupini, Dukić, Karan, Gojanović I, Gojanović II, Kotlar.

M. Zečić

U finalnoj utakmici za juniorski cup Dalmacije

„ŠIBENIK“ je predveo odličnu igru

U predigri utakmice »Sibenik« — »Zadar« sastale su juniorske ekipe »Hajduka« iz Splita i »Sibenika« u finalnom takmičenju za cup splitskog nogometnog podsaveza. Sudio je dobro Miro Crnogača, iz Sibenika.

SIBENIK: Nikolić, Pažanin, Bumbak, Bašić, Brajković, Mikulandra, Supe, Zaninović, Spahija, Perak, Radić.

HAJDUK: Miličić, Penković, Marušić II, Ninić, Ribarević, Plazibat, Bitunjac, Meštanek, Bego, Vukorepa, Milišić.

Momčad »Sibenika« svojom odličnom igrom oduševila je gledaoce. Sve linije su funkcionirale, a osobito navalna koja je u više mahova nražno prodirala i oštro pucala na vrata »Hajduka«.

U prvom poluvremenu bili su premoćniji, a u nastavku ravnopravan protivnik. Juniorska ekipa »Hajduka« očito je zakazala u prvom redu zato, jer je domaća momčad igrala dosta poštivovno a i tehnički dobro. Za njen uspjeh najviše zasluga ima trener Branko Paviša. Najbolji igrač »Sibenika« u utakmici bio je Miro Crnogača.

Tečaj za nogometne suce

1. ožujka o. g. započeo će tečaj za nogometne suce u prostorijama DTO »Partizan«. Početak u 17 sati.

Svi oni koji žele pohađati taj tečaj neka se spomenutog dana prijave drugu Miru Crnogaču.

za poljoprivrednike

Uzgoj ranog krompira

Rani krompir je skup proizvodni artikl bilo na domaćem ili stranom tržištu. Uza sve to rijetka su kod nas područja, gdje se proizvoli rani krompir.

Dalmacija sa svojom blagom klimom i ranim proljećem pruža upravo najidealnije mogućnosti za proizvodnju ranog krompira. Zahvaljujući toplini koja relativno rano nastupa u našim krajevima, već polovinom mjeseca svibnja na našem tržištu, može biti plasirana veća količina ranog krompira.

Rani krompir proizveden u mjesecu svibnju došije cijenu i do četiri puta veću od kasnog krompira.

Gotovo u svim dijelovima našega kotara, a posebno na polji-

ma uz obalu, postoje prikladni tereni za sadnju i proizvodnju ove vrsti krompira. Na tim područjima proizvodnja godišnje može doseći i do nekoliko desetaka vagona.

Za naše prilike imamo nekoliko vrlo dobrih ranih sorti, koje odgovaraju proizvodnji ranog krompira. Najbolje sorte su: Erstling, Ruževac i rani Bintje. Svi ti dobro i rano rode i odličnog su kvaliteta.

Razvoj tih sorti je veoma kratak, od vremena sadnje do zriobe prođe 60—80 dana, što znači da je upravo konac ovog mjeseca najprikladnije vrijeme za sadnju.

Tlo za takav uzgoj treba da je dobro priredeno i plodno. Za

ovu svrhu najbolje je upotrebiti tlo, koje je još u jeseni bilo zagnojeno stajskim gnojem.

Dobro priredeno i zagnojeno tlo, uz dobru vrst ranog sjemenskog krompira, osnovni je predušlov za dobar rod.

Poslije iskapanja ranog krompira, tlo se upotrebljava za drugi usjev, tako, da na jednoj površini možemo dobiti dvije žetve u jednoj godini.

Nova sredstva za zaštitu bilja

Stručnjaci američkih naučnih ustanova uspjeli su proizvesti novo sredstvo protiv biljnih štetočina, a koje je za nekoliko puta djelotvornije od DDT-a. To sredstvo se naziva ENP.

Prema do sada provedenim pokusima, jedan kg tog praškastog sredstva je u stanju da sa površine od 1 ha, u vrlo kratkom vremenu, uništi sve biljne štetočine.

Njega ozimih usjeva u rano proljeće

Prošla jesen bila je suha, bez dovoljno oborina, tako da se jesenska sjetva vršila pod prilično slabim uslovima. I ova zima obilovala je niskim temperaturama bez dovoljno vlage, uslijed čega su se ozimi usjevi slabo ponijeli, pa stoga u proljetnoj obradi treba posvetiti punu brigu da bi se ojačali.

Zimske usjeve u rano proljeće treba osnažiti dodavanjem umjetnih gnojiva, a zatim drljanjem. Drljanje će spriječiti gubitak zimske vlage, zaustaviti korov u razvoju i stvoriti povoljan odnos u zemljištu, a umjetni gnoj dat će biljci novu hranu za pojačani uzrast.

Dodavanje umjetnog gnojiva i drljanje ozimih usjeva je prva i osnovna mjera koju treba provesti, čim ozimi usjevi krenu. Usporedo s dodavanjem umjetnih gnojiva treba vršiti i drljanje. Za osnaživanje ozimina upo-

trebit će se superfosfat, 40-postotna kalijeva sol i čilska salitra. Čilsku salitru treba upotrebiti samo onda, ako su usjevi veoma slabi.

Na 1 ha treba dodati od 150 do 200 kg superfosfata, kalijeve soli od 100—150 kg, a čilske salitre, ako ova ustreba, također od 100—150 kg.

Razasuta gnojiva obavezno treba zadržati.

Drljanje ozimina vrši se na svim tlima, bez obzira na vrst tla, samo što je ono lakše i drljača treba da bude laganija. Drlja se jedan do dva puta tako, da su zubi drljače okrenuti unatrag.

Drljanje ni u kojem slučaju ne smije se provoditi, ako se usjevi još uvijek nalaze u zimskom mirovanju, jer bi ono učinilo više štete nego koristi. Najbolje je drljati početkom mjeseca ožujka, ako kroz to vrijeme me budu lijepa vremena.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Sibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće

»Stampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka

Sibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretpлата za tri mjeseca Din.

64.—, za pola godine Din. 168.—

za godinu Din. 326.—

Predsjednik Republike,

Josip Broz-Tito, v. r.

Savezno izvršno vijeće

R. p. br. 289

Beograd, 23. prosinca 1953.